

# LES DONES TAMBÉ HI SOM

## FEMINISME

### CONCLUSIONS

#### 1. Sobre ocupades alhora que subocupades

Laboralment les dones han estat sempre sobre ocupades alhora que subocupades. La revolució industrial que va portar a la ciutat de Terrassa a ser la fàbrica d'Espanya, no hagués estat possible sense les dones. La indústria tèxtil va donar ocupació a milers de dones terrassenques, alhora que les infravalorava pel que fa als seus salaris i els seus llocs de treball. Aquesta va ser una de les dures batalles que moltes d'elles van intentar eradicar.

#### 2. Treball domèstic

L'espai públic pels homes i el privat per les dones (cuina, església i criatures). Les feines domèstiques, les cures dels fills o de familiars dependents han estat una feina exclusivament de dones. Aquest treball domèstic ha procurat més qualitat de vida a tota la societat, a la vegada que duplicava o triplicava la jornada femenina.

#### 3. Precarització laboral

La legislació franquista va ser molt dura per les dones casades ja que no permetia mantenir els seus llocs de treball assalariats. Com que les seves necessitats no minvaven van haver de realitzar treballs a domicili de confecció o d'altres feines a temps parcial i sense assegurar. Fets que amagaven el treball de la dona i la subocupava encara més. Aquest tipus de feina marcaria encara més les desigualtats en els salaris del present i les pensions de jubilació del futur.

#### 4. Ascensor laboral i social

El perfil laboral en aquest context històric descriu dones que comencen a treballar a una edat molt precoç, i que fàcilment troben feina a les fàbriques tèxtils. Les joves que tenen estudis primaris i han fet el comerç, treballen fent feines administratives o d'altres més ben qualificades. Les que no tenien cap preparació van a servir a les cases dels rics, una de les primeres feines que trobaven en arribar dels pobles, per passar posteriorment a les fàbriques o al sector dels serveis: era l'ascensor laboral i social.



Autora il·lustració: Laura Galindo Martínez

# LES DONES TAMBÉ HI SOM

## FEMINISME

### CONCLUSIONS

#### 5. Formació contínua

Existia un altre ascensor per aquelles joves que van continuar estudiant mentre treballaven, normalment en horari nocturn: el batxillerat, formació professional o estudis universitaris. Això els va permetre accedir a feines més qualificades.

Van trencar absolutament amb la idea tradicional, que mantenia que a una dona no li calia estudiar. La gran majoria de dones que van obtenir un títol universitari, esdevingueren les primeres dones de les seves famílies en obtenir aquest nivell acadèmic.

#### 6. Participació pública

La participació de les dones en les organitzacions polítiques, sindicals o veïnals ha estat clarament inferior a la dels seus companys, però no pel seu tradicional conservadorisme, sinó perquè no es comptava amb elles, no es recollien les seves reivindicacions i les seves opinions i aportacions eren sovint menystingudes.

Van ser moltes les dones que van adquirir consciència social i política. Es van implicar com a militants de base, disciplinades i efectives però conforme s'anaven construint les estructures de representació, les dones ja no hi eren.

Es pot parlar de dos tipus de participació, la que es feia de forma directa a través de la militància a primera línia i aquelles que no s'implicaven directament, però estaven al corrent de tot i hi col·laboraven. Sabien perfectament el que era la clandestinitat. Havien de resoldre les qüestions econòmiques del dia a dia, vitals per a la supervivència.

#### 7. Activisme i conseqüències

La participació en la clandestinitat política, sindical o veïnal va tenir conseqüències negatives. En l'àmbit laboral les amenaces, acomiadaments o dificultats per trobar una altra feina.

Les dures crítiques de l'entorn social i familiar generaren problemes de relació per les diferències ideològiques. I és que es vivia en una societat que encara no estava preparada per assumir el protagonisme públic d'aquestes dones i que les jutjava de forma molt més estricta pel fet de ser dones i atrevir-se a manifestar-se públicament.

#### 8. Militància Feminista

Moltes de les dones deixaren la militància política quan acabà la Transició. Als anys vuitanta hi ha un procés d'abandonament dels partits polítics. Inicien una nova militància i activisme social i cultural. Això és provocat pel desencant en aquelles formacions polítiques que predicaven una ideologia però en practicaven una de contrària i perquè no combregaven amb les lluites de poder per aconseguir un càrrec a qualsevol preu.

Moltes van passar a implicar-se en moviments de Renovació Pedagògica, organismes solidaris, grups ecologistes, activitats culturals i en el feminisme. De fet, el moviment feminista de Terrassa durant la Transició, es va nodrir de dones que havien estat molt actives en la lluita antifranquista. Elles buscaven altres vies de convivència menys jeràrquiques, més horitzontals, i democràtiques. No sempre va ser la opció més fàcil però, segurament va ser la més ètica.



Autora il·lustració: Laura Galindo Martínez

